

PROTOCOL OP KAMP

Protocol zomerkampen voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar in 2020

Dit protocol is samengesteld door organisaties aangesloten bij het Steunpunt KinderVakanties, YMCA Nederland, Scouting Nederland, JongNL Limburg, CCI-NL, Jantje Beton, NUSO, NJR, HISWA-RECRON in samenwerking met Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en onderschreven door de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde.

CONCEPT

Versie: 09-06-2020 / 2.3 / 13+ / - CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 2
INLEIDING 3
1. ALGEMEEN 6
1.1. Hoe gebruik je dit protocol? 6
1.2. Wie mag mee op kamp? 6
1.3. Op kamp in *Kampbubbels* 7
1.4. Noodprocedure 9
1.5. Plaats van het kamp 10
1.6. Duur van het kamp 11
1.7. Verhuur van accommodatie of terrein 11
2. Communicatie 12
3. Logistiek 13
3.1. De locatie 13
3.2. Vervoer van, naar en tijdens het kamp 15
3.3. Materiaal 16
4. Hygiëne en gezondheid 17
4.1. Persoonlijke hygiëne 17
4.2. Sanitair 17
4.3. Eten, drinken en koken 18
4.4. Reservemateriaal 18
4.5. EHBO 18
5. Activiteiten 20
5.1. Algemeen 20
5.2. Leeftijdsbeperkingen 20
5.3. Uitjes 20
5.4. Trekkerskampen / rondreizen 21
5.5. Activiteiten op het water 21
5.6. Bonte avond 21
5.7. Externen 21
5.8. Rust 21
6. Na het kamp 23
6.1. Zieke deelnemer(s) 23
7. Vragen 24
Factsheet 25

INLEIDING

Jaarlijks gaan enkele honderdduizenden jongeren in de leeftijd van 13 tot en met 18 jaar op zomerkamp of vakantiekamp. Ondanks alle beperkingen door het coronavirus staan ook nu weer vele jongeren te trappelen om een fantastisch kamp te beleven. Variërend van sport-, pony- en zeilkampen, kampen voor bijzondere doelgroepen als asielzoekers, jongeren uit kwetsbare gezinnen, jongeren met een beperking of ziekte tot kampen van jeugdorganisaties als Scouting, YMCA, JongNL Limburg, christelijke kampen (CCI-NL) en participanten van het Steunpunt KinderVakanties. De voorbereidingen voor de zomerkampen zijn in volle gang en de vraag die dan ook volop speelt is: 'kunnen we straks op zomerkamp?'

Kunnen we straks op zomerkamp? Ja!
Wat de organisatoren van de zomerkampen betreft is het antwoord ja! Met dit protocol kunnen we voor alle jongeren van 13 tot en met 18 jaar in Nederland zorgen voor een zomer vol plezier. Met verantwoorde maatregelen kunnen kampen met en zonder overnachtingen veilig georganiseerd worden. Zo wordt ook dit jaar voor al die jongeren en hun (vrijwillige) begeleiders het zomerkamp het hoogtepunt van hun jaar.

Waarom zijn de kampen zo belangrijk?
Samen met leeftijdsgenoten een paar nachten of een week weg van huis, uitgedaagd worden om grenzen te verleggen en talenten te ontdekken. Tijdens kampen zijn jongeren niet alleen fysiek bezig, maar ontwikkelen ze ook vaardigheden zoals verantwoordelijkheid nemen, uitdagingen overwinnen en samenwerken met jongeren van verschillende achtergronden. Het is vaak een boost voor hun zelfstandigheid, zelfredzaamheid en ontwikkeling. Voor jongeren in kwetsbare groepen, zoals jongeren uit een onveilige sociale- of ongunstige economische thuissituatie of jongeren met een beperking is dit extra van belang. Kampen bieden essentiële ervaringen aan pubers die in deze leeftijdsfase ruimte moeten krijgen om te experimenteren en nieuwe competenties te ontwikkelen binnen een veilige pedagogische omgeving. Samenleven tijdens een kamp is van belang voor de sociaal emotionele vorming en draagt bij aan de positieve gezondheid. Het naleven van de 1,5 meterregel is voor deze groep extreem moeilijk.

Het uitgangspunt
Het protocol voor de zomerkampen in 2020 heeft als vertrekpunt het belang van jongeren enerzijds en de veiligheid in het voorkomen van besmettingen anderzijds. De afgelopen maanden waren voor iedere jongere intens. De komende zomer samen spelen met vrienden en vriendinnen en avonturen beleven – los van het gezin - is daarom belangrijker en waardevoller dan ooit.

Verschillende zomerkamporganisaties zijn samen opgetrokken om tot dit protocol te komen én om dit protocol voor te leggen aan de overheid en het OMT. Deze zomer wordt anders dan iedereen gewend is. Maar dit protocol biedt ook kansen om tóch samen op kamp te gaan. Geen enkele organisator van een kamp is hiermee verplicht een kamp door te laten gaan. Houd rekening met de draagkracht van je vrijwilligers of medewerkers, de wens van ouders en jouw type kamp. Houd het veilig, maar ook leuk!

In het kort: zo ziet het op kamp gaan eruit in 2020
De afspraken die we maken om op kamp te kunnen gaan zien er als volgt uit. Het protocol beschrijft in de volgende hoofdstukken gedetailleerder de verschillende afspraken, die gelden vanaf 1 juli 2020 en expliciet voor zomerkampen in Nederland, georganiseerd door Nederlandse organisaties. In de bijlage vind je een beknopte factsheet met de belangrijkste uitgangspunten, die gebruikt kan worden in de communicatie naar organisatoren en begeleiders.

- **Iedereen van 13 tot en met 18 jaar (én begeleiders) mag meedoen, tenzij:**
    - je de afgelopen 24 uur of bij de start van het kamp één of meerdere van de volgende (milde) klachten hebt (gehad): neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak.
    - je bij de start van het kamp een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten hebt.
    - je het nieuwe coronavirus hebt gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en als dit in de afgelopen 7 dagen is vastgesteld.
    - je een huisgenoot/gezinslid hebt met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en als je korter dan 14 dagen geleden contact gehad hebt met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had.
    - je in quarantaine bent omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld.
    - je in een risicogroep zit, dan is toestemming nodig van je ouders. Overleg eventueel met de huisarts.
    - je ziek wordt of klachten krijgt tijdens het kamp, dan moet je direct naar huis.
- **De zomerkampen worden georganiseerd in *Kampbubbels*:**
    - binnen een *Kampbubbel* kunnen jongeren buiten samen sport-, spel- en bewegingsactiviteiten doen zonder de 1,5 meter regel in acht te nemen.
    - bij andere activiteiten zoals kampvuuravonden, eten en slapen (zowel binnen als buiten) wordt door de jongeren 1,5 meter afstand in acht genomen.
    - bij sport-, spel- en bewegingsactiviteiten binnen, in zowel accommodaties als tenten, wordt de 1,5 meter regel in acht genomen.
    - begeleiding houdt 1,5 meter afstand tot elkaar en tot de jongeren die deelnemen aan het kamp.
    - jongeren beperken contactspelen.
    - het aantal personen in een *Kampbubbel* wordt bepaald op basis van het maximum aantal personen waarvoor samenkomsten binnen zijn toegestaan op het moment van het kamp.
    - In de *Kampbubbel* worden alle geldende hygiënemaatregelen in acht genomen.
    - jongeren en begeleiders kiezen deze zomer voor maximaal één zomerkamp (één *Kampbubbel)*
    - Indien een terrein of accommodatie het toe laat, zijn meerdere *Kampbubbels* mogelijk, deze bubbels dienen onderling contact absoluut te voorkomen.
- **Er is minimaal contact tussen de *Kampbubbels* en externen:**
    - activiteiten vinden plaats op afgebakend terrein in de eigen *Kampbubbel.* Wanneer met de *Kampbubbel* het eigen terrein wordt verlaten, bijvoorbeeld bij een wandeltocht in een rustig natuurgebied, wordt contact met anderen vermeden en anderhalve meter afstand gehouden. Vermijd drukte!
    - er worden goede afspraken gemaakt om veilig te reizen: iedereen komt op eigen gelegenheid en met eigen vervoer naar het kamp, tenzij dit niet anders kan (zie 3.2). Aankomst en vertrek zijn georganiseerd en ingedeeld in tijdssloten.
    - geen uitjes naar plekken waar veel mensen samenkomen.
    - geen ouder- of bezoekersdagen.

- bij het incidentele contact met mensen van buiten de *Kampbubbel* wordt anderhalve meter afstand gehouden, bijvoorbeeld bij de bezorger van de boodschappen of een specialist die een activiteit op het terrein dient te begeleiden i.v.m. veiligheid (bijvoorbeeld een kliminstructeur).

- **We houden het zomerkamp veilig:**
  - uiterlijk 24 uur voorafgaand aan het kamp is er persoonlijk contact tussen de begeleiding en deelnemers: zijn er klachten (geweest) en begrijp je alle afspraken? Ouders / deelnemers worden gewezen op de gezondheidscheck die bij aankomst wordt gedaan.
  - bij aankomst op het kamp wordt een gezondheidscheck gedaan. De controlevragen het RIVM worden gebruikt (zie 1.2.4);
  - activiteiten vinden zoveel mogelijk plaats in de buitenlucht;
  - deelnemers wassen met vaste regelmaat en extra vaak hun handen;
  - hoesten en niezen in de elleboog, gebruik papieren zakdoekjes;
  - hygiëne, gezondheid en voedselveiligheid staan extra hoog in het vaandel, er zijn extra en vaste schoonmaakmomenten;
  - er is extra aandacht voor het ventileren van de tenten en groepsaccommodaties;
  - een bonte avond kan alleen in de buitenlucht;
  - er zijn meer rustmomenten.

Leeftijden
Indien de *Kampbubbel* bestaat uit gemixte leeftijden van kinderen jonger dan 12 jaar en jongeren ouder dan 13 jaar dan wordt het protocol voor zomerkampen voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar gevolgd.

Tot slot
Dit protocol is samengesteld door organisaties aangesloten bij het Steunpunt KinderVakanties, YMCA Nederland, Scouting Nederland, Jong NL Limburg, Jeugdwerk Limburg, Jantje Beton, NUSO, NJR, HISWA-RECRON in samenwerking met Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en onderschreven door de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde.

Het protocol vormt het kader waarbinnen kampaanbod voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogelijk is in de zomer van 2020, met ingang van 1 juli 2020. Met het protocol willen we álle organisatoren van zomerkampen de handvatten bieden om de regels praktisch toe te passen. In dit protocol worden de *maatregelen van de overheid om verspreiding van COVID-19* te voorkomen zoveel mogelijk gevolgd. Voor dit protocol is tevens gebruik gemaakt van de richtlijnen die door andere organisaties zijn opgesteld. Het *Zomerplan Jeugdwerkzomer 2020* van De Ambrassade (Vlaanderen)[1], de *Considerations for Youth and Summer Camps* [2] van het Centers for Disease Control and Prevention, het protocol *Buitensport* van NOC/NSF en het protocol *Opstart Primair Onderwijs*.

Dit protocol is een gezamenlijke richtlijn van zomerkampaanbieders. Aanwijzingen van de gemeente op lokaal niveau zijn leidend. Het coronavirus is onvoorspelbaar. Zomerkampen kunnen alleen als het coronavirus onder controle blijft. Indien hier aanleiding toe is, zal het protocol worden aangepast of kunnen kampen verboden worden.

[1] https://ambrassade.be/nl/jeugdwerkzomer

[2] https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/summer-camps.html

1. ALGEMEEN

1.1. Hoe gebruik je dit protocol?

Dit protocol helpt organisatoren van een zomerkamp om alles rondom het kamp en tijdens het kamp zo veilig mogelijk te organiseren. Tegelijkertijd is het coronavirus nog niet verdwenen en is dat iets waar iedereen rekening mee moet houden. Kampen worden anders dan we voorheen gewend waren. Het kan zijn dat een deelnemer aan het kamp vervroegd het kamp moet verlaten omdat hij of zij klachten krijgt en besmetting van anderen moet worden voorkomen, er zullen jongeren zijn die de afspraken even vergeten of ouders die ongerust zijn en twijfelen of het kind mee kan op kamp. Dit is een nieuwe realiteit. Gebruik dit protocol daarom om je goed voor te bereiden en je draaiboek voor het kamp goed in elkaar te zetten. Samen gaan we ervoor om zoveel mogelijk jongeren te laten genieten van een tof zomerkamp. Vertaal het protocol waar nodig naar de situatie van jouw kamp. Overleg met collega-clubs en/of stel je vragen aan je koepelorganisatie. Misschien is niet ieder detail beschreven. Ga in dat geval met gezond verstand om met de basisregels en hygiënerichtlijnen van het RIVM. Ben je er klaar voor? Geniet dan ook vooral van een onvergetelijk kamp!

Voor organisaties die een kamp mét overnachting niet haalbaar vinden, is er een mogelijkheid dagactiviteiten te organiseren. Hiervoor is een protocol voor vakantiedagactiviteiten opgesteld.

1.2. Wie mag mee op kamp?

Natuurlijk gaan we ervoor om zoveel mogelijk jongeren op kamp te kunnen laten gaan. Maar er zijn wel een aantal zaken waar rekening mee gehouden moet worden:

1.2.1. Leeftijdsbeperking

Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen op zomerkamp. Voor kinderen tot en met 12 jaar geldt een separaat protocol om op kamp te kunnen gaan. Indien er jongere deelnemers op het kamp zijn dan 13 jaar, wordt voor iedereen het protocol voor 13 t/m 18 jaar gevolgd. Er geldt geen leeftijdsbeperking voor begeleiding, kookstaf etcetera. Uiteraard zijn eventuele minimum- en maximumleeftijden van toepassing die gelden binnen de organisatie waarbij het kamp is aangesloten.

1.2.2. Risicobewustzijn begeleiders

Begeleiders en andere (volwassen) betrokkenen zijn zich bewust van de risico's en zijn volledig vrij om de keuze te maken niet deel te nemen aan het zomerkamp. omdat ze in een risicogroep vallen, werken in een bepaald beroep, werken met coronapatiënten of mantelzorger zijn. Het is wel van belang om met voldoende begeleiding op kamp te gaan. Zie hiervoor 1.3.2.

1.2.3. Klachten of ziek zijn en risicogroepen

Iedereen mag mee, ook jongeren met een beperking, tenzij:

- je de afgelopen 24 uur of bij de start van het kamp één of meerdere van de volgende (milde) klachten hebt (gehad): neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak?
- je bij de start van het kamp een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten hebt.
- je het nieuwe coronavirus hebt gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en als dit in de afgelopen 7 dagen is vastgesteld.
- je een huisgenoot/gezinslid hebt met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en als je korter dan 14 dagen geleden contact gehad hebt met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had.

- je in quarantaine bent omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld.
- je in een risicogroep zit, dan is toestemming nodig van zowel de ouders. Overleg eventueel met de huisarts.
    - Voor volwassenen (begeleiding) in een risicogroep is deelname niet mogelijk, omdat voor hen het devies is: blijf zoveel mogelijk thuis en ga alleen naar buiten als dat noodzakelijk is. Bij twijfel: win medisch advies in.
- je ziek wordt of klachten krijgt tijdens het kamp, dan moet je direct naar huis.

1.2.4. Controlevragen vooraf (gezondheidscheck)

Bij aankomst op het kamp wordt een gezondheidscheck gedaan. Wanneer één van de vragen met JA wordt beantwoord, mag de begeleider of deelnemer niet deelnemen aan het kamp.
Bij de check worden de controlevragen van het RIVM gesteld:

1. Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak?
2. Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
3. Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?
4. Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had?
5. Ben je in quarantaine omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?

Ga bij de gezondheidscheck daarnaast na of deelnemers de maatregelen begrijpen en of ouders dit met hun kind hebben doorgenomen.

1.2.5. Aanwezigheidsregister / nachtregister

Op veel kampen is het al gebruikelijk of zelfs noodzakelijk een nachtregister bij te houden. Dit is nu verplicht. Zo is precies duidelijk wie er mee was op kamp en kan bij een eventuele besmetting nagegaan worden met wie er contact moet worden opgenomen. In het register houd je ook bij met wie – anders dan de deelnemers – contact is geweest. Zie 5.1. Veel organisaties werken met een administratiesysteem van waar uit gemakkelijk diverse lijsten gemaakt, gedownload en geprint kunnen worden. Benut dit.

1.2.6. Gezondheidsformulier

Ouders leveren verplicht een ingevuld gezondheidsformulier in zoals voor vrijwel alle kampen reeds gebruikelijk. Hierop staan de contactgegevens, meerdere telefoonnummers, eventueel medicijngebruik en/of allergieën en/of aandoeningen. Hierbij wordt specifiek gevraagd naar aandoeningen die dezelfde symptomen als het coronavirus veroorzaken zoals astma en hooikoorts. Ouders leveren hierover extra informatie aan die op hun kind van toepassing is.

1.3. Op kamp in *Kampbubbels*

Om veilig samen te kunnen spelen en verspreiding van het virus tijdens kamp zo klein mogelijk te maken gaan we op kamp in *Kampbubbels.* Deze *Kampbubbels* gelden het gehele kamp.

- Binnen een *Kampbubbel* is contact met elkaar mogelijk tijdens activiteiten buiten.
    - Het afstandscriterium van 1,5 meter is voor iedereen van toepassing tijdens het kamp.

        - Binnen (in een gebouw of tent) houdt iedereen 1,5 meter afstand
        - Buiten hoeven jongeren tot en met 18 jaar onderling geen afstand te bewaren bij sport-, spel- en bewegingsactiviteiten.
        - Binnen én buiten wordt tussen jongeren en begeleiders en begeleiders onderling 1,5 meter afstand gehouden.
    - Bij sport-, spel- en bewegingsactiviteiten die binnen de *Kampbubbel* worden gedaan tijdens het programma, hoeven jongeren géén 1,5 meter afstand te bewaren.
        - beperken contactspelen;
        - houdt wél 1,5 meter afstand op de uitzonderlijke momenten dat de *Kampbubbel* met externen in contact kan komen.
- Activiteiten vinden plaats op afgebakend terrein in de eigen *Kampbubbel.* Wanneer met de *Kampbubbel* het eigen terrein wordt verlaten, bijvoorbeeld bij een wandeltocht in een rustig natuurgebied, wordt contact met anderen vermeden en anderhalve meter afstand gehouden. Vermijd drukte!
- Een *Kampbubbel* geldt de gehele kampweek en gaat in vanaf het moment dat je als volledige groep samen bent, bijvoorbeeld bij gezamenlijk vertrek uit je woonplaats of bij aankomst op het kampterrein of bij de accommodatie. De *Kampbubbel* eindigt bij vertrek van de locatie of gezamenlijke aankomst thuis;
    - Wil iemand maar 3 van de 7 dagen mee op kamp? Dan zijn dat de eerste drie dagen. Daarna bestaat de bubbel uit één persoon minder: zowel jongeren, begeleiders als andere betrokkenen kunnen alleen bij de start van het kamp 'in' de *Kampbubbel*. Tussentijds iemand toevoegen is niet mogelijk, vertrekken wel.
    - In geval van nood kan een begeleider – mits deze aan de voorwaarden voldoet – inspringen van buitenaf, maar niet vanuit een andere *Kampbubbel.*
    - Wil iemand in deze zomer aan meerdere kampen (en daarmee *Kampbubbels*) deelnemen, dan is dat niet toegestaan.
- Er kunnen meerdere bubbels op een groter terrein zijn (een kamp kan uit meerdere bubbels bestaan), maar deze bubbels:
    - Vermijden het onderling contact tussen personen tussen de *Kampbubbels* = *bubble distancing*
    - Begeleiders hebben alleen essentieel contact, bijvoorbeeld voor overleg of het uitwisselen van materialen. Zij houden hierbij 1,5 meter afstand.
    - Zijn herkenbaar aan een fysieke scheiding (bijvoorbeeld door natuurlijke afscheiding of met gekleurde linten) en de regels omtrent *bubble distancing* zijn voor alle deelnemers duidelijk.
- Binnen één *Kampbubbel* kan je kleinere groepen samenstellen die aparte en gezamenlijke activiteiten ondernemen.
- Ouders en andere externen kunnen niet in de bubbel. Er zijn daarom geen ouder- of bezoekdagen en begeleiding kan niet halverwege de kampperiode wisselen.
    - Een uitzondering geldt voor essentieel contact met mensen van buiten de *Kampbubbel*, bijvoorbeeld bij de bezorger van de boodschappen of een specialist die een activiteit op het terrein dient te begeleiden i.v.m. veiligheid (bijvoorbeeld een kliminstructeur). Houd in dit geval anderhalve meter afstand.

1.3.1. Samenstelling Kampbubbels

- Indien er kinderen tot en met 12 jaar en kinderen ouder dan 13 jaar samen in een *Kampbubbel* zitten, worden de regels uit dit protocol voor 13 jaar en ouder gevolgd.
- Broers en zussen worden beschouwd als aparte deelnemers en hoeven niet in dezelfde *Kampbubbel* te zitten. Indien zij niet in dezelfde bubbel zitten, blijven ze ieder in hun eigen bubbel en hebben ze geen contact op het kamp.

- Stellen worden beschouwd als aparte deelnemers en hoeven niet in dezelfde *Kampbubbel te zitten*. Spreek dit vooraf met hen door om problemen te voorkomen: zit je niet bij elkaar in de bubbel, dan is onderling contact niet mogelijk.
- Bedenk vooraf hoe een kookploeg, materiaalmeesters en andere betrokkenen ingedeeld worden. Zij kunnen enkel contact hebben met hun eigen bubbel. Als zij buiten hun bubbel treden, bijvoorbeeld voor het uitdelen van eten of materiaal aan een andere bubbel, moet er 1,5 meter afstand in acht worden genomen. Het is dus aan te raden alles binnen de eigen *Kampbubbel* te regelen.

1.3.2. Groepsgrootte

Het aantal personen in een *Kampbubbel* wordt bepaald op basis van het maximum aantal personen waarvoor samenkomsten binnen zijn toegestaan op het moment van het kamp. Vanaf 1 juni 2020 is dat 30 personen. De routekaart van de Rijksoverheid spreekt onder voorbehoud van 100 personen vanaf 1 juli. Een tent wordt gezien als binnenruimte. Als rekenregel voor het aantal begeleiders per deelnemer hanteren we 1:5.

- Er zijn specifieke situaties en/of doelgroepen te bedenken waarbij afgeweken wordt van de verhouding in het aantal jongeren en begeleiders, bijvoorbeeld omdat jongeren meer begeleiding nodig hebben. Het maximum blijft echter altijd het maximaal toegestaan aantal personen voor samenkomsten zoals bepaald door de overheid. Andersom kan de terreingrootte bepalend zijn, waardoor er minder jongeren en begeleiders kunnen deelnemen. Voor deze situaties dient dan een duidelijke verantwoording én richtlijn/protocol gemaakt te worden, voor de start van het kamp.

1.3.3. Voorbereidingen

- Denk vooraf na wat de *Kampbubbels* betekenen voor praktische zaken als inschrijvingen, brengen van bagage/fietsen en het verdelen van materiaal etc.
- Verdeel met de begeleiders de extra taken die de maatregelen omtrent het coronavirus vanuit dit protocol met zich mee brengen:
    - contactpersoon voor de locatie/beheerder;
    - het contact met ouders vooraf en tijdens het kamp;
    - zorg om zieken;
    - iemand die let op het naleven van de afspraken.
- Organiseer voorbereidingen / opbouw van het kamp zo dat begeleiding niet onnodig met de begeleiding van een andere *Kampbubbel* in contact komt. Begeleiding van verschillende *Kampbubbels* kunnen bijvoorbeeld niet met elkaar reizen. Is er contact nodig, volg dan de algemene voorzorgsmaatregelen, zoals het hanteren van 1,5 meter afstand onderling.

1.4. Noodprocedure

Hoe goed de voorbereidingen ook zijn en hoe goed de protocollen op kamp worden nageleefd, er kan altijd iemand ziek worden. Daarvoor zijn deze voorzorgsmaatregelen en noodprocedurestappen. Zorg dat alle begeleiding op de hoogte is van deze stappen.

Vooraf

- Maak één persoon verantwoordelijk binnen de *Kampbubbel* die in geval van een vermoeden van besmetting de taak op zich neemt om zich over de zieke te ontfermen en de nodige stappen te ondernemen, zoals het plaatsen van de zieken in isolatie en het contact met de ouders (zie verderop). Deze persoon houdt minimaal 1,5 meter afstand tot de zieke en wast na ieder contact handen met water en zeep. Kortdurend contact (<15 minuten) is niet erg.
- Als organisator / bestuur / kampstaf is er dagelijks een controlegesprek met begeleiders over de gezondheidssituatie op het kamp, voor aanvang van de dag. Dat controlegesprek is een

onderdeel van de gebruikelijke dagelijkse evaluatie van de afgelopen dag en de voorbereiding van de volgende dag. Zorg dat je signalen van jongeren opvangt.
- Attendeer jongeren en begeleiders ziekteverschijnselen direct te melden.
- Op ieder kamp is er een plek waar deelnemers die mogelijk besmet zijn in afzondering kunnen wachten tot ze (door de ouders) worden opgehaald. Indien verzorging nodig is kan dat door de hierboven genoemde begeleider die daarvoor de voorzorgsmaatregelen treft.
- Houd rekening met voldoende begeleiders, zodat het kamp veilig door kan draaien als iemand met ziekteverschijnselen uitvalt. Bij voorkeur start het kamp met ruim voldoende begeleiders, zodat er niemand toegevoegd hoeft te worden aan de *Kampbubbel*. In geval van nood kan iemand van buiten worden toegevoegd, maar niet vanuit een andere *Kampbubbel.* Deze persoon voldoet dan aan de voorwaarden.
- Bespreek vooraf met de begeleiders hoe je omgaat met de vragen van andere jongeren en jongeren en het informeren van andere ouders wanneer iemand ziek wordt en/of een eventuele besmetting wordt vastgesteld. Bespreek hoe je hen hiervan op de hoogte brengt en hoe je vragen beantwoordt. Houd de privacy in het oog, je gaat immers anderen.

Bij ziekteverschijnselen op kamp
- Let op ziekteverschijnselen (ook niet-coronaklachten). Een jongere zal dit niet altijd snel laten blijken, het weet immers dat het naar huis zal moeten. Ziekteverschijnselen zijn: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak.
- Ga realistisch met deze verschijnselen om: een keertje niezen omdat je op een droog en zanderig terrein zit, is geen ziekteverschijnsel, evenals niezen door hooikoorts. Blijf wel alert. Meer informatie over hooikoorts en chronische neusverkoudheid vind je bij het RIVM.
- Bij deze ziekteverschijnselen wordt de zieke deelnemer van de groep geïsoleerd op de daarvoor ingerichte plaats (bijvoorbeeld een aparte tent). Organiseer het wachten zo, dat het niet een te negatieve ervaring is voor de deelnemer.
- De ouder/verzorger wordt ingelicht en haalt de deelnemer direct op.
- Heeft een begeleider ziekteverschijnselen, dan meldt hij/zij dit direct aan de medebegeleiders en bij de organisatie en gaat naar huis. Indien hij/zij wordt opgehaald, dan wordt gewacht in de isolatieruimte. Lucht na gebruik de isolatieruimte en reinig contactoppervlakten.
- De deelnemer of begeleider gaat bij thuiskomst direct in quarantaine en neemt contact op met de eigen huisarts. Het advies is om te laten testen op het coronavirus (via huisarts of GGD).
- Indien na een test blijkt dat het om een coronabesmetting gaat, dan wordt er waarschijnlijk bron- en contactonderzoek uitgevoerd door de GGD. Het aanwezigheidsregister/nachtregister is dan belangrijk om bij de hand te hebben, hierin heb je genoteerd wie er aanwezig waren en met wie er contact is geweest buiten de bubbel. Bewaar dit dus nog zeker vier weken na afloop van het kamp.
- Bleek achteraf iemand besmet op kamp? De GGD in jouw regio onderneemt dan verdere stappen in het kader van het bron- en contactonderzoek. De GGD informeert ouders maar stem ook af wat jullie rol hierin is.
- Keert een lid terug van kamp en zijn er ziekteverschijnselen? Raadpleeg de huisarts!

1.5. Plaats van het kamp

Zomerkampen vinden plaats in Nederland. Er is géén beperking in regio's binnen Nederland. Dit protocol ziet toe op kampen in Nederland, georganiseerd door Nederlandse organisaties.

1.5.1. Zomerkampen in het buitenland

Indien de grensbeperkende maatregelen en reisadviezen van de overheden het toelaten, is op kamp gaan in het buitenland mogelijk. De maximale afstand hiervoor is 150 kilometer vanaf het woonadres in Nederland. Hiermee hebben ouders de mogelijkheid hun kind bij ziekte binnen circa 2 uur op te halen. Bij kampen naar het buitenland kan dit protocol handvatten geven, maar de lokale en/of buitenlandse richtlijnen zijn leidend. Let op dat deze per land of streek verschillend kunnen zijn! Niet ieder land geeft daarnaast de mogelijkheid om in groepen te reizen. Informeer dus vooraf goed naar de geldende regelgeving.

1.5.2. Buitenlandse groepen op kamp in Nederland

Indien de grensbeperkende maatregelen en reisadviezen van de overheden het toelaten, is op kamp gaan in Nederland door buitenlandse groepen mogelijk. Deze groepen worden gewezen op de Nederlandse richtlijnen.

1.6. Duur van het kamp

Er is geen beperking in het aantal dagen als het gaat om de duur van een kamp. Voorwaarden is dat het kamp georganiseerd kan (blijven) worden volgens dit protocol, ook als het kamp langere tijd duurt.

1.7. Verhuur van accommodatie of terrein

Verhuur je een accommodatie voor kampen of een kampeerterrein? Volg dan de richtlijnen en hygiënemaatregelen rondom het coronavirus van de overheid (https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kampeergelegenheden).

Groepsaccommodaties of terreinen mogen verhuurd worden aan groepen die dit protocol volgen en werken met de *Kampbubbels.* Organisaties die het terrein of de accommodatie huren, zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van dit protocol. In het kader van de *Kampbubbels* is het essentieel dat de verhuurder van de accommodatie of het kampterrein zorg draagt dat de huurder dit na kan leven. Voorkom dus extra gasten, zoals vrijwilligers die nog even wat komen ophalen bij de accommodatie, of kampstaf die rondloopt op de kampterreinen. De verhuurder stelt alles in het werk om contact tussen *Kampbubbels* te vermijden.

Maak één iemand verantwoordelijk als aanspreekpunt voor de huurder(s) en om de coronamaatregelen goed te coördineren als accommodaties meerdere groepen tegelijk huisvesten. Per *Kampbubbel* is er ook een aanspreekpunt voor contact met de accommodatie/beheerder. Deze coördinatoren hebben afstemming met elkaar. Spreek een vast contactmoment af voor afstemming. Houd 1,5 meter afstand en volg de overige hygiënerichtlijnen. Zie ook 3.1.6.

Zorg ervoor dat er onderling, tussen verhuurder en huurder, concrete afspraken gemaakt worden als dit voor de situatie nodig is. Denk hierbij aan zaken als aankomst en vertrek van meerdere *Kampbubbels*, schoonmaak van de groepsaccommodatie, terrein of sanitair, het delen van informatie over noodnummers enzovoorts.

2. Communicatie

Voor, tijdens en na het zomerkamp is goede communicatie naar jongeren, ouders, begeleiders en andere betrokkenen heel belangrijk om een veilig en verantwoord kamp te organiseren.

2.1.1. Voor het eerst op kamp

Voor veel jongeren zal het niet het eerste kamp zijn. Voor anderen is het kamp juist nieuw. Voorop staat dat dit kamp anders wordt dan anders en het voor iedere deelnemer misschien wel extra spannend is. Een goede voorbereiding en communicatie zijn daarom van belang. Leg duidelijk uit wat er anders is dan anders en wat er van deelnemers wordt verwacht.

2.1.2. Voor organisatoren en begeleiders

- Maak vooraf (gedrags)regels en maatregelen duidelijk aan de ouders en jongeren. Vraag ouders deze regels en maatregelen vooraf te bespreken met de jongere zodat hij/zij weet wat hem te wachten staat. Hoe werkt het met de *Kampbubbels*? Welke regels gelden er?
- Maak indien mogelijk vooraf een filmpje van de locatie, zodat de ouders weten waar de jongere terecht komt.
- Ben je als begeleider niet bekend met de deelnemende jongeren? Zorg dan dat er voorafgaand aan het kamp kennis gemaakt wordt door een (video)belafspraak te maken.
- Leg alle maatregelen in het (eventuele) kennismakingsgesprek uit en stuur een uitnodigingsbrief of kampgids, zodat deelnemers en ouders alles rustig kunnen nalezen.
- Leg ouders uit dat het belangrijk is dat zij stand-by zijn tijdens het kamp. Indien een kind ziekteverschijnselen heeft, dient het z.s.m. te worden opgehaald. Vraag meerdere telefoonnummers en contacten via het gezondheidsformulier.
- Doe aan de poort een gezondheidscheck. Gebruik hiervoor de controlevragen van het RIVM (zie 1.2.4). Ga hierbij ook na of deelnemers de maatregelen begrijpen en of ouders dit met hun kind hebben doorgenomen.
- Zorg dat voorafgaand aan het kamp is afgestemd met de terreinbeheerder en eventuele andere groepen die op het terrein verblijven, welke ruimte zij gebruiken voor activiteiten in hun *Kampbubbel*. Zo voorkom je onderling contact tussen groepen: *bubble distancing*!
- Verwerk alle afspraken die gemaakt zijn in een draaiboek en deel dit met alle begeleiders.

2.1.3. Voor ouders en jongeren

- Ouders informeren hun kind(eren) over de veiligheids- en hygiënemaatregelen die de organisatie hanteert en dat zij altijd de aanwijzingen van de begeleiding dienen op te volgen.

2.1.4. Communicatie bij ziekteverschijnselen tijdens het kamp

Bereid je voor op eventuele communicatie (intern en extern) bij een mogelijke besmetting op het kamp. Ga op een goede en integere manier om met vragen uit de groep. Informeer de ouders die het kind komen ophalen, informeer de regionale GGD (via de huisarts) en de landelijke organisatie/koepel.

3. Logistiek

3.1. De locatie

De locatie is een van de belangrijkste factoren om de *Kampbubbel* goed in stand te kunnen houden en het kamp veilig te kunnen draaien. Vraag bij de accommodatie- of terreinbeheerder na welke plannen er ter plekke zijn en welke maatregelen al zijn getroffen waarop je met jouw plannen kunt aansluiten.

3.1.1. Algemene regels en afbakening

- Het zonder afstand sport-, spel- en bewegingsactiviteiten kunnen doen is van toepassing in de *Kampbubbel* en op eigen terrein. Het gaat dan om het gebied dat behoort tot de groepsaccommodatie, het afgebakende gebied dat behoort tot het kampeerterrein of het private stuk grond waarop gekampeerd wordt (bijvoorbeeld het weiland bij de boer).
- Onderneem je activiteiten buiten dit terrein, bijvoorbeeld in een stuk aangrenzend bos of heidegebied om een activiteit te doen? Dan gelden de afstandsregels van de overheid: iedereen binnen de *Kampbubbel* van 13 jaar en ouder, houdt 1,5 meter afstand tot elkaar. Vermijd drukte en contact met externen indien je buiten het afgebakende terrein gaat.
- Beschik je over een groepsaccommodatie voor het kamp? Maak dan tóch zo veel mogelijk gebruik van buitenruimtes.
- Zorg voor genoeg materiaal (bijvoorbeeld partytenten) op je eigen terrein indien het weer buiten activiteiten onmogelijk maakt, ook als je een groepsaccommodatie hebt, zodat ook bij slecht weer de meeste activiteiten buiten kunnen plaats vinden op het eigen terrein.
- Denk na over de routing op het terrein, zodat je altijd de anderhalve meterregel kunt naleven buiten de *Kampbubbel*. Dit gaat met name om situaties waarbij er zich meerdere *Kampbubbels* bevinden op een groot terrein. Hoe kunnen deelnemers, begeleiders en andere betrokkenen zich op het terrein makkelijk bewegen? Geef dit duidelijk aan met looppijlen. Door visuele aanwijzingen wordt het gewenste gedrag onbewust veroorzaakt en wordt voorkomen dat tijdens kamp begeleiders voortdurend afwegingen moeten maken.

Hieronder volgt meer informatie over kampen in gebouwen en in tenten. Werk je met tenten én een gebouw? Combineer dan onderstaande afspraken.

3.1.2. Groepsaccommodaties

Groepsaccommodaties dienen te worden opengesteld om voor zomerkampen gebruikt te kunnen worden.

- Zorg voor ruim voldoende ventilatie van de slaapzaal en andere ruimtes. Zet deuren en ramen open. Kan een ruimte niet geventileerd worden dan is een andere slaapruimte nodig om te kunnen slapen en het kamp te kunnen houden.
- Houd in je voorbereiding ook rekening met een ‘regen’-plan, welke ruimtes kan je innemen bij veelvuldige regen. Maak vooral gebruik van tenten buiten.

<u>Meerdere *Kampbubbels* in één accommodatie</u>

Bij een groepsaccommodatie waar ruimte is voor meerdere *Kampbubbels* kan er alleen door meerdere bubbels tegelijkertijd gekampeerd worden als deze volledig gescheiden kunnen draaien. Bijvoorbeeld in gebouwen met voor iedere groep een eigen vleugel. Ga je met één *Kampbubbel* naar één gebouw, dan zijn onderstaande richtlijnen ook goed om door te nemen en over na te denken.

- Zorg voor afzonderlijke slaapzalen per *Kampbubbel*, die ook afzonderlijk toegankelijk zijn.

- Maak (visueel) heel duidelijk welke delen van het gebouw door welke *Kampbubbel* worden gebruikt door bijvoorbeeld een kleurcode, 'bubbelnamen' of bepaalde symbolen op te hangen. Zo maak je van een regel een spel en zullen jongeren het sneller oppakken.
- Iedere *Kampbubbel* heeft zijn eigen eet- en speelruimte(s). Voorkom dat bubbels mixen: *bubble distancing*.
- Sanitair is gescheiden, geef aan welk sanitair door welke bubbel gebruikt wordt. Maak afspraken als de schoonmaak gebeurt door iemand van buiten de *Kampbubbel* om contact met externen te vermijden. Zorg dat deelnemers 1,5 meter afstand kunnen houden bij gebruik van het sanitair, als zij daar deelnemers uit andere bubbels kunnen treffen (bijvoorbeeld bij een centraal sanitairgebouw).
- Denk na over hoe je je gebouw en/of terrein zo efficiënt mogelijk kan gebruiken qua speelruimte, zodat de *Kampbubbels* volledig gescheiden van elkaar volop kunnen spelen.

3.1.3. Tentenkampen

- Zorg voor ruim voldoende ventilatie van de slaaptenten en andere, gezamenlijke ruimtes in tenten door deuren, ramen en flappen open te zetten.
- Houd in je voorbereiding ook rekening met een 'regen'-plan, welke ruimtes kan je innemen per *Kampbubbel* bij veelvuldige regen.

<u>Meerdere *Kampbubbels* op één terrein</u>

- Iedere *Kampbubbel* heeft een eigen, afgezonderd, gedeelte op het terrein. Deel het terrein fysiek gescheiden in. Werk met verschillende zones. Dit kan alleen wanneer de gehele locatie groot genoeg is, om iedere *Kampbubbel* een eigen zone toe wijzen waarin gekampeerd kan worden en activiteiten gedaan kunnen worden.
- Een *Kampbubbel* maakt gebruik van eigen slaaptenten voor de eigen bubbel. Meerdere tenten binnen één *Kampbubbel* om in kleine groepjes te slapen, is mogelijk, waarbij wel 1,5 meter afstand in acht genomen kan worden.
- Zorg per *Kampbubbel* voor eigen sanitair, bijvoorbeeld door een aantal toiletten en douches specifiek toe te wijzen aan de *Kampbubbel*. Maak afspraken als de schoonmaak gebeurt door iemand van buiten de *Kampbubbel* om contact met externen te vermijden. Zorg dat deelnemers 1,5 meter afstand kunnen houden bij gebruik van het sanitair, als zij daar deelnemers uit andere bubbels kunnen treffen (bijvoorbeeld bij een centraal sanitairgebouw).
- Houd in je voorbereiding ook rekening met een 'regen'-plan, waar kan een *Kampbubbel* spelen bij slecht weer? Denk bijvoorbeeld aan een extra tent.

3.1.4. Slapen met begeleiding

Het uitgangspunt is dat begeleiders en andere betrokkenen, zoals de kookploeg, zoveel mogelijk individueel slapen.

- Maak gebruik van kleine tentjes of aparte kamers in de groepsaccommodatie.
- Een uitzondering geldt voor maximaal 2 begeleiders (vier-ogen principe) die samen bij de jongeren of in een directe ruimte nabij de jongeren slapen, zodat deze gedurende de nacht in geval van nood te bereiken zijn voor de deelnemers.
    - Zorg voor minimaal 1,5 meter afstand tussen de bedden van de begeleiding onderling en de bedden van de deelnemers.
    - Zorg voor voldoende ventilatie van de slaapruimte.

3.1.5. Slapen met jongeren

Jongeren kunnen in een groep slapen, maar houd rekening met de volgende zaken:

- Zorg voor voldoende ventilatie van de slaapruimte (zowel bij tenten als groepsaccommodaties).
- Zorg voor 1,5 meter afstand tussen de bedden. Waarborg deze afstand, bijvoorbeeld door:
    - In kleinere groepen te slapen verspreid over meerdere kamers of tenten;
    - In individuele tenten te laten slapen.

3.1.6. Accommodatiecoördinator

Maak één iemand verantwoordelijk als aanspreekpunt voor de huurder(s) en om de coronamaatregelen goed te coördineren als accommodaties meerdere groepen tegelijk huisvesten. Per *Kampbubbel* is er ook een aanspreekpunt voor contact met de accommodatie/beheerder. Deze coördinatoren hebben afstemming met elkaar. Spreek een vast contactmoment af voor afstemming. Houd 1,5 meter afstand en volg de overige hygiënerichtlijnen.

3.2. Vervoer van, naar en tijdens het kamp

Het vervoer van, naar en tijdens het kamp is altijd een hele logistieke uitdaging. De uitdaging is nu nog iets groter. We maken de volgende afspraken:

- Ouder(s)/verzorger(s) brengen en halen voor zover mogelijk hun kind zelf naar/van een centraal vertrekpunt of de locatie van het zomerkamp (afhankelijk wat van toepassing is).
- Deelnemers die niet gebracht of gehaald kunnen worden door de eigen ouders rijden mee met een andere ouder. Op de heen- en terugweg is deze ouder hetzelfde.
    - Voor alle leeftijden geldt: er rijdt maximaal één kind van een ander gezin met het rijdende gezin mee.
- Indien er gebruik gemaakt wordt van gezamenlijk vervoer (kleine personenbussen), houd dan rekening met de hygiënemaatregelen t.a.v. de chauffeur(s) en maak duidelijke afspraken met het busbedrijf. Vervoer vindt uitsluitend plaats met de eigen *Kampbubbel*.
- Zorg voor duidelijke verkeersaanwijzingen op de kamplocatie en helder verkeersplan voor de ontvangst en het afscheid en na afloop van het kamp voor het vertrek. Onderstaande mogelijkheden kun je los van elkaar maar ook beide gebruiken:
    - Organiseer een ‘kiss & ride’ en laat de ouder niet uit de auto komen.
    - Organiseer duidelijke rijen met vakken van 1,5 x 1,5 meter waar ouders met kind kunnen wachten. Hierbij wordt ook rekening gehouden met looprichtingen na het afgeven van bagage.
    - Hanteer verschillende aankomsttijden. Geef ouders aan op tijd te komen en zich te houden aan de afgesproken tijdvakken, om drukte te vermijden.
- Hanteer verschillende aankomsttijden.
- Organiseer op de aankomstplek, indien mogelijk, een activiteit voor de jongeren. Dit om het afscheid voor de jongere en ouder te vergemakkelijken. Ook voor vertrek kan een dergelijke activiteit prettig zijn om het wachten te vergemakkelijken. Ook muziek kan hier sfeerverhogend werken!
- Vermijd het openbaar vervoer. Overweeg voor oudere deelnemers of het reizen per fiets naar het kampterrein een goede en veilige optie is. Ga je fietsen? Reis dan ook enkel in (een subgroep van) de *Kampbubbel*.
- Begeleiding en andere betrokkenen komen, voor zover dat kan, zoveel mogelijk met eigen vervoer naar de locatie van het zomerkamp. Indien nodig kan er gecarpoold worden met andere begeleiding (maximaal 2 personen per auto), waarbij zowel op de heen- als terugreis dezelfde personen met elkaar mee rijden. Indien het niet anders kan, reis met het openbaar vervoer en volg de regels in het OV.

- Zorg ook bij vertrek van kamp naar huis dat de thuiskomst van verschillende *Kampbubbels* op dezelfde locatie gespreid verloopt. Vraag ouders ook nu weer rekening te houden met de maatregelen zoals het houden van afstand.

3.3. Materiaal

Bij een zomerkamp op een locatie waar meerdere *Kampbubbels* zijn, maak dan duidelijk welk materiaal voor welke bubbel bestemd is met bijvoorbeeld kleurcodes, zodat geen verwarring kan ontstaan.
Zorg ervoor dat een *Kampbubbel* zoveel mogelijk met eigen materiaal kan werken en geen materiaal hoeft te gebruiken van anderen. Indien er materiaal gebruikt wordt van de locatie of van een andere *Kampbubbel*, reinig dit dan met water en zeep of reinigingsdoekjes.

Denk ook aan het schoonmaken van gedeeld materiaal op het terrein, zoals handkarren, tapkranen etc. en maak hierover afspraken met de beheerder.

4. Hygiëne en gezondheid

4.1. Persoonlijke hygiëne

- Wijs jongeren en begeleiders op het belang van handen wassen. Meerdere keren per dag ten minste 20 seconden. Bouw een aantal 'vaste' handenwasmomenten in, zorg voor structuur (bijvoorbeeld voor en na ieder eetmoment, na iedere activiteit etc.).
- Zorg voor voldoende handzeep en papieren (zak)doekjes op het terrein.
- Droog handen af met papieren doekjes. Geen handdoeken dus. Zorg voor afsluitbare vuilnisbakken (het liefst te openen zonder handcontact) voor vuile zakdoeken en papieren handdoekjes.
- Zorg waar mogelijk voor extra plaatsen om handen te wassen. Je kunt hiervoor ook gebruik maken van jerrycans met kraantje of teiltjes met water en zeep. Ververs het water na ieder handenwasmoment, hiervoor is stromend water op de locatie essentieel (zie 4.2).
- Geen handen schudden, box geven of een high-five doen: dat geldt voor iedereen.
- Hoest en nies in de ellenboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- Begeleiders dragen geen persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals mondkapjes).
- Volg de gebruikelijke voorschriften voor het gebruik en de schoonmaak van materialen. Maak eigen materiaal regelmatig schoon. Maak je gebruik van collectief materiaal, reinig materiaal dan voor en na gebruik met water en zeep of reinigingsdoekjes.
- Laat jongeren regelmatig schone kleding aantrekken en zie hier ook op toe; op kamp wordt dit tenslotte nog wel eens vergeten…

4.2. Sanitair

- Op ieder kampterrein en in iedere accommodatie is sanitair aanwezig. Minimaal twee toiletten, zodat er gescheiden sanitair is voor jongeren en begeleiders. Tijdelijke voorzieningen zijn een mogelijkheid.
- Stromend water op de locatie is essentieel. Bij je activiteit (bijvoorbeeld op het betreffende kampeerveld) moet je handen kunnen wassen en er moet regelmatig veel schoongemaakt worden.
- Zorg per *Kampbubbel* voor eigen sanitair, bijvoorbeeld door een aantal toiletten en douches specifiek toe te wijzen aan de *Kampbubbel*. Tijdelijke voorzieningen zijn een mogelijkheid. Ook een centraal sanitairgebouw is mogelijk, mits deelnemers uit bubbels hier afstand kunnen houden. Maak bijvoorbeeld gebruik van looproutes.
- Zijn er geen douches op de locatie aanwezig, overweeg een 'kampdouche' te maken.
- In verband met de beperkte hygiëne, eisen aan schoonmaak en het verspreidingsrisico van virussen, zijn latrines/hudo's niet toegestaan. Maak als alternatief gebruik van tijdelijke voorzieningen.
- Zorg voor een aantal mensen die verantwoordelijk zijn voor het schoonmaken van het sanitair. Neem in deze schoonmaakronde ook het materiaal en andere ruimtes mee.
- Maak het sanitair (toiletten, douches, wastafels etc.) minimaal drie keer per dag schoon. Zorg voor voldoende reinigingsmiddelen.
- Zorg dat de jongeren, begeleiders en andere betrokkenen ieder gescheiden sanitair hebben, laat de volwassenen zelf zorgen voor de hygiënemaatregelen die je van tevoren afspreekt.
- Een volwassene reinigt zelf het sanitair na ieder douche- of toiletgebruik extra. Zorg ook hiervoor voor voldoende reinigingsmiddelen.
- Jongeren (13 jaar en ouder) kunnen eventueel ondersteunen bij het schoonmaken, maar enkel onder toezicht van een begeleider zodat er grondig wordt gereinigd.

4.3. Eten, drinken en koken

- Voorkomen is beter dan genezen: voorkom dat mensen ziek worden op kamp door onveilig voedselgebruik. Daarom is een koelkast essentieel, dit kan zowel op stroom als op gas. Bij gezamenlijk koelkastgebruik, zorg voor een eigen koelkast per *Kampbubbel* en maak afspraken over momenten waarop per bubbel van de koelkasten gebruik gemaakt kan worden om etenswaren te halen/brengen. *Kampbubbels* komen ook nu niet met elkaar in contact: *bubble distancing.*
- Indien er maaltijden worden verzorgd door een kookploeg, dan worden er duidelijke afspraken gemaakt over het afhalen bij de keuken of het brengen van eten op het kampterrein. Zorg in ieder geval dat er geen contactmoment is tussen keuken en begeleiders. Heb extra aandacht voor pannen die naar andere *Kampbubbels* worden gebracht.
- Indien er door begeleiders of jongeren zelf gekookt wordt, denk na hoe dat te organiseren. Maak een begeleider verantwoordelijk voor het koken.
- Over het algemeen wordt het virus niet overgedragen via voedsel. Handhygiëne is cruciaal. Heb je voor de hygiënemaatregelen gezorgd? Dan kun je samen koken met jongeren.
- Zorg dat de materialen die je gebruikt goed gereinigd zijn. Werk indien mogelijk op een zoveel als mogelijk geïsoleerde plek.
- Zorg dat iedere deelnemer aan het kamp zijn eigen bord, bestek en beker per maaltijd gebruikt.
- Laat één begeleider drank inschenken vanuit kannen in een eigen beker per kind, zodat niet iedereen hieraan zit met zijn of haar handen.
- Laat één begeleider het eten opscheppen voor jongeren en begeleiders. Zorg dat er bij het opscheppen van het eten geen fysiek contact is: het bord wordt neergezet waarna er wordt opgeschept.
- Het afwassen van keukengerei kan gewoon met warm water en afwasmiddel.
- Zorg dat de borden, bestek en bekers goed gereinigd worden onder toezicht van de staf zelf of door de keuken van de accommodatie. Jongeren mogen nog steeds samen afwassen in een afwasteil met warm/heet water en afwasmiddel. Drogen kan aan de buitenlucht of met ieder een eigen (schone!) theedoek.
- Was de theedoeken dagelijks of zorg voor voldoende voorraad. Hergebruik theedoeken alleen op dezelfde dag.
- Zorg dat de borden, bestek en bekers in een afgesloten ruimte staan.

4.3.1. Boodschappen doen

Indien het noodzakelijk is om zelf naar de winkel te gaan tijdens het zomerkamp, kies je er bij voorkeur voor dit steeds door dezelfde personen te laten doen en worden alle geldende maatregelen gevolgd. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de bezorgdienst van bijvoorbeeld de lokale supermarkt. Bekijk hoe je dit kunt organiseren zonder dat er contact is met de *Kampbubbel*, bijvoorbeeld door de bezorging ergens neer te laten zetten.

4.4. Reservemateriaal

Als jongeren behoefte hebben aan extra kleding of slaapzakken, kunnen deze gebruikt worden als ze voor en na gebruik gewassen zijn/worden. Bij hergebruik dient dit op de maximale temperatuur gewassen te worden.

4.5. EHBO

Een ongeluk zit in een klein hoekje. EHBO kunnen verlenen is daarom essentieel. Volg hiervoor de richtlijnen van het Rode Kruis (https://www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/ehbo-verlenen-tijdens-corona/).

Belangrijk is dat zieke deelnemers of begeleiders niet thuis horen op het zomerkamp. Ongeacht of het (vermoedelijk) corona betreft of niet. Volg bij een zieke deelnemer of vermoedelijke besmetting het stappenplan uit het eerste hoofdstuk.

Maak onderscheid tussen gewone EHBO bij een klein ongeluk of het bieden van hulp bij medicatie en EHBO bij een vermoedelijke besmetting. Voorzie daarom in elke *Kampbubbel* iemand die basis EHBO-handelingen kan toepassen. Denk aan een schaafwond, brandwondje, pleister etcetera, zodat hiervoor geen *Kampbubbels* hoeven te worden doorbroken. Zorg voor de nodige hygiënemaatregelen en reinig het materiaal na elk gebruik. Zorg bij voorkeur voor een EHBO-koffer per *Kampbubbel*.

Must haves voor het aanvullen van de EHBO-koffer: handschoenen, alcoholgel (60% alcohol), (hygiënisch te gebruiken) koortsthermometer, ontsmettingsmiddel, niet-medische mondkapjes.

5. Activiteiten

Het zomerkamp ziet er door de maatregelen anders uit. Ook als het gaat om activiteiten.

5.1. Algemeen

Het uitgangspunt is dat activiteiten zoveel mogelijk in de buitenlucht georganiseerd worden. Daarnaast vinden de activiteiten plaats binnen en met de eigen *Kampbubbel* op eigen terrein (zie ook 3.1.1).

- Bespreek met de terreinbeheerder of er (extra) speelvelden of bos gebruikt kunnen worden die tot het terrein behoren, om maximaal gebruik te maken van de ruimte.
- Bespreek met de terreinbeheerder of er (extra) overdekte buitenruimte gecreëerd kan worden door tenten (openstaand) in te zetten. Regel dit via de terreinbeheerder of doe dit zelf.
- Pas het programma zo aan dat zoveel mogelijk in de buitenlucht kan.
- Informeer de deelnemers en ouders dat jongeren zich goed voorbereiden op het zoveel mogelijk buiten zijn.
- Stem vooraf af met de terreinbeheerder en begeleiding van eventuele andere *Kampbubbels* zodat bij gedeeld gebruik van het terrein de ruimte optimaal wordt benut zonder elkaar 'in de weg' te zitten: *bubble distancing*!
- Doe geen activiteiten met andere *Kampbubbels*, zoals een groot bosspel, een wedstrijd, of een gezamenlijk kampvuur.
- Houd bij kook- en eetactiviteiten zoals kookworkshops, extra rekening met (hand)hygiëne en voedselveiligheid.
- Over de verspreidingsrisico's van het coronavirus bij zingen is veel onduidelijkheid. Daarom is zingen of muziek maken met blaasintrumenten niet toegestaan.
- Spelen met water mag en brengt geen extra risico's met zich mee.

5.1.1. Registreren contacten

Indien activiteiten buiten de *Kampbubbel* plaats vinden (een wandeltocht in de natuur buiten het terrein, een noodzakelijk overleg tussen begeleiding van twee bubbels), houd dit dan bij in het document van het aanwezigheidsregister/nachtregister: mocht er later een contactonderzoek nodig zijn, weet je precies wie waar is geweest en met wie er contact is geweest. Dit geldt ook bij contacten van of met externen.

5.2. Leeftijdsbeperkingen

Bij sport-, spel- en bewegingsactiviteiten hoeven de jongeren tot en met 18 jaar géén afstand te houden. Zij houden 1,5 meter afstand op alle andere momenten tijdens het kamp (eten, slapen, kampvuuravond, relaxmomenten etc.) en op momenten dat de *Kampbubbel* met externen in contact kan komen (bijvoorbeeld tijdens een tocht in de natuur of bezoek aan een zwemplas).

5.3. Uitjes

Veel vakantiekampen en zomerkampen kennen een of meerdere uitjes naar plekken waar veel mensen samenkomen. Denk aan een activiteit in een stad of bezoekje aan een zwembad, museum, dierentuin, klim- of pretpark. Dit jaar geldt dat dit niet is toegestaan: blijf op het eigen terrein. Vermijd drukte en vermijd zoveel mogelijk het contact met externen.

- Zoek vooraf naar alternatieven voor activiteiten die niet op de voorgenomen locatie door kunnen gaan (zoals gaan zwemmen, de dierentuin, stad etc.). Hoe kun je een activiteit alternatief invullen op het eigen kampterrein?

Een uitzondering geldt voor activiteiten in de directe omgeving van de Kampbubbel die buiten het eigen terrein vallen en waar (de kans op) contact met externen minimaal is. Denk bijvoorbeeld aan een hike, fietstocht, dropping of wandeltocht in het aangrenzende natuurgebied. De gehele *Kampbubbel* volgt in deze situatie de geldende overheidsmaatregelen met betrekking tot afstand en hygiënemaatregelen. Dus ook als het drukker is in een bos- of natuurgebied dat aansluit op het eigen terrein.

5.4. Trekkerskampen / rondreizen

Dit jaar organiseren we alleen 'staande kampen'. Er is geen mogelijkheid tot rondreizen. Meerdaagse wandel-, vaar- of fietstochten naar verschillende locaties zijn niet mogelijk. Kies één vaste locatie waar het kamp plaats vindt en blijf zoveel mogelijk daar. Een daghike of fiets- of wandeltocht is uiteraard mogelijk maar voorkom contact van de *Kampbubbel* met externen en overnacht op het staande kamp.

5.5. Activiteiten op het water

In vrijwel alle gevallen geldt dat activiteiten op het water, zoals kanovaren, roeien en zeilen, niet plaats vinden op eigen terrein. Deze activiteiten vinden plaats bij een specifiek soort kamp (zeilkamp of bijvoorbeeld waterscouting). Deze activiteiten kunnen alleen plaats vinden op water aangrenzend op het eigen terrein. In dit geval onderneem je echter wel activiteiten buiten de *Kampbubbel*. Houd je daarom aan de regels die gelden in de openbare ruimte. Dat betekent:

- Tussen vaartuigen wordt 1,5 meter afstand in acht genomen.
- Houd rekening met geldende regels en de omstandigheden op het betreffende vaarwater en het vaarniveau van de leden. Veiligheid gaat voorop.

5.6. Bonte avond

Een bonte avond of afsluitend 'feest' kan alleen met de eigen *Kampbubbel* plaats vinden. Ook deze activiteit is bij voorkeur buiten. Organiseer geen discoactiviteiten en ga niet samen zingen. Bij een kampvuuravond voorkom je ook contact met andere *Kampbubbels*.

5.7. Externen

Veel zomerkampen kennen een dag voor ouders of andere bezoekers. Om contact buiten de *Kampbubbel* te voorkomen is dit niet mogelijk. Zorg voor een leuk alternatief, bijvoorbeeld online. Gebruik de creativiteit van deelnemers en begeleiding om hier invulling aan te geven.

Activiteiten, zoals workshops georganiseerd door personen buiten de *Kampbubbel* zijn beperkt mogelijk indien een externe essentieel is voor de voortgang van het programma. Vaak kan met een instructie door begeleiders zelf een workshop worden georganiseerd. Indien contact met externen noodzakelijk is voor een workshop of activiteit zoals bijvoorbeeld een kliminstructeur of de begeleiding van een touwenparcours op het eigen terrein, dan worden de veiligheids- en hygiënevoorschriften zoals voor individuen in de samenleving gevolgd (houd 1,5 meter afstand, was vaak handen, bij klachten blijft de externe thuis). Alle deelnemers houden 1,5 meter afstand tot de betreffende externe.

5.8. Rust

De vatbaarheid voor het coronavirus is groter bij mensen die heel vermoeid zijn. Het is dan ook belangrijk bij de organisatie van je kamp of activiteit rekening te houden met de vermoeidheid van je deelnemers én de begeleiders.

- Volg het draaiboek en voorkom uitloop, ga op tijd naar bed en zorg voor voldoende nachtrust.
- Plan op voorhand extra rustmomenten in, ook overdag. Bij voorkeur doe je dit buiten. Zorg dat rust ook echt rust is.
- Kijk voor de rustmomenten goed naar de verschillende leeftijden.
- Benadruk ook bij begeleiding het belang van een goede nachtrust.

6. Na het kamp

Het kamp zit er op! De volgende punten zijn belangrijk voor een goede afronding.

6.1. Zieke deelnemer(s)

Indien iemand ziek werd tijdens het kamp en dit bleek na het testen om corona te gaan, dan wordt er waarschijnlijk contactonderzoek uitgevoerd door de GGD. Het aanwezigheidsregister/nachtregister is dan belangrijk om bij de hand te hebben. Bewaar dit dus nog zeker vier weken na afloop van het kamp. Werk steeds goed mee aan dit contactonderzoek.

Bleek achteraf iemand besmet op kamp? Informeer dan de ouders, deelnemers en begeleiders en wijs op de genomen stappen. Informeer hen ook over de mogelijke vervolgstappen, zoals het contactonderzoek dat mogelijk gedaan gaat worden door de GGD. Houd wel steeds rekening met de privacy van de personen in kwestie.

7. Vragen

Ga voor vragen omtrent jouw kamp naar de website van de koepel of organisatie waar het zomerkamp onder valt. Kijk ook eens bij de veelgestelde vragen op www.wegaanopzomerkamp.nl. Hier zijn tevens handige hulpmiddelen en formats te downloaden.

De algemene richtlijnen van de overheid zijn te vinden op: www.rijksoverheid.nl.

Factsheet

INFO VOOR JEUGDDEELNEMERS

Op kamp!

Zomerkampen voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar in 2020

Ook dit jaar kunnen we op zomerkamp! Door het coronavirus moet je je aan een aantal spelregels houden. Met deze spelregels kunnen de kampen veilig plaats vinden en verkleinen we de kans op de verspreiding van het virus. Kijk voor alle afspraken op **wegaanopzomerkamp.nl**.

IEDEREEN MAG MEEDOEN, TENZIJ...



Je ziek bent (geweest). Het gehele huishouden moet 24 uur klachtenvrij zijn bij de start van het kamp.



Je in een risicogroep zit. Tenzij je ouders en de huisarts toestemming hebben gegeven.

OP KAMP IN VASTE GROEPEN: *KAMPBUBBELS*



In een *Kampbubbel* kun je buiten sport-, spel-, en bewegingsactiviteiten doen zonder afstand. Bij andere activiteiten binnen en buiten houd je 1,5 meter afstand.



We maken goede afspraken over vervoer, dat zoveel mogelijk individueel plaats vindt.



Er is geen contact met externen en houd afstand tussen andere *Kampbubbels*: *bubble distancing*.



Jongeren en begeleiders kiezen dit jaar voor maximaal één zomerkamp.

DIT ZIJN DE EXTRA MAATREGELEN TIJDENS HET KAMP



Er is een gezondheidscheck als je op kamp aan komt: heb je geen klachten en begrijp je alle afspraken?



Was regelmatig handen, hoest en nies in je elleboog, gebruik papieren zakdoekjes en schud geen handen.



Op het kamp zijn er extra rustmomenten.



De slaapruimtes en tenten worden goed geventileerd.



Word je ziek tijdens kamp? Dan moet je direct naar huis.



Houd 1,5 meter afstand tot de begeleiding. De begeleiding houdt onderling ook 1,5 meter afstand.

Scouting · Speelpunt Kindervakanties · YMCA Nederland · Voor nu! JONGNL · Jantje Beton · NUSO · Speelruimte Nederland · NVK Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde

Organisatoren, begeleiders, verhuurders en gemeenten vinden het kampprotocol op **wegaanopzomerkamp.nl**.